სივრცის მოდელები ქართული ჰაგიოგრაფიული ნაწარმოებების მოდერნისტულ და პოსტმოდერნისტულ ვარიაციებში

ლევან ცაგარეიშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებისა და ხელოვნების ფაკულტეტზე შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

პროგრამა: შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ცირა კილანავა, ფილოლოგიის დოქტორი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასისტენტ-პროფესორი.

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2025

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენებული და ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ლევან ცაგარეიშვილი

19. 06. 2025

აბსტრაქტი

საკვლევი საკითხი: სამაგისტრო ნაშრომი *„სივრცის მოდელები ქართული ჰაგიოგრაფიული ნაწარმოებების მოდერნისტულ და პოსტმოდერნისტულ ვარიაციებში“* აანალიზებს შუა საუკუნეების ქართული მწერლობის ორი ნიმუშის საფუძველზე შექმნილ ნაწარმოებებს. კვლევისთვის გამოყენებულია ხუთი ტექსტი: იაკობ ხუცესი *„წმიდა შუშანიკის მარტვილობა“* (475), იოანე საბანისძის *„წამებაჲ წმიდისა და ნეტარისა მოწამისა ქრისტჱსისა ჰაბოჲსი“* (VIII), გიორგი მერჩულის *„წმიდა გრიგოლ ხანცთელის ცხოვრება“* (951), ვასილ ბარნოვის *„ტრფობა წამებული“* (1918), ნოდარ წულეისკირის *„ღვაწლი და წამება აბოსი და იოანესი“* (1988) და დათო ბარბაქაძის *„ტრფობა წამებულთა“* (1994). ნაშრომში საანალიზო კატეგორიად შერჩეულია განსახოვნებულ სივრცეთა მოდელები.

მეთოდოლოგია: საანალიზო ტექსტებში იდენტიფიცირებულია გეოგრაფიული და მენტალური სივრცეები, მათი მახასიათებლები და ისინი შედარებულია ერთმანეთს, მეთოდად კი გამოყენებულია ნარატიული ტექსტის დიაგრამირება.

კვლევის შედეგები: ჰაგიოგრაფიული ტექსტების მოდერნისტულ და პოსტმოდერნისტულ ვერსიებში სივრცე აღიქმება არა როგორც ჰაგიოგრაფიული ჟანრისთვის დამახასიათებელ, ტრადიციული ფორმა, სიმბოლურ-თეოლოგიური სემანტიკითა და ფუნქციით, არამედ აბოსოლუტურად დეკონსტრუირებულად.

საძიებო სიტყვები: ქართული ჰაგიოგრაფია, მოდერნიზმი, პოსტმოდერნიზმი, *„წმიდა შუშანიკის მარტვილობა“, „წამებაჲ წმიდისა და ნეტარისა მოწამისა ქრისტჱსისა ჰაბოჲსი“, „წმიდა გრიგოლ ხანცთელის ცხოვრება“, „ტრფობა წამებული“, „ღვაწლი და წამება აბოსი და იოანესი“, „ტრფობა წამებულთა“.*

Abstract

Research Topic: The MA thesis "Models of Space in Modernist and Postmodernist Variations of Georgian Hagiographic Texts" analyzes literary works inspired by two key examples of medieval Georgian literature. The study is based on the examination of five texts: „The Martyrdom of Saint Shushanik" by Jacob Tsurtaveli (475), „The Passion of the Holy and Blessed Martyr of Christ Abo" by Ioane Sabanisdze (8th century), „The Life of Saint Grigol Khandzteli" by Giorgi Merchule (951), „The Love of the Martyr" by Vasil Barnovi (1918), „The Martyrdom and Struggle of Abo and Ioane" by Nodar Tsuleiskiri (1988), and „The Love of the Martyrs" by Dato Barbakadze (1994). The analytical framework of the thesis centers on models of represented space.

Methodology: The study identifies both geographical and mental spaces within the selected texts, examines their characteristics, and compares them using the method of narrative diagramming. Findings: In the modernist and postmodernist versions of the hagiographic texts, space is no longer perceived as a traditional element of the genre—imbued with symbolic and theological meaning and function—but instead as radically deconstructed.

Keywords: Georgian hagiography, modernism, postmodernism, *„The Martyrdom of Saint Shushanik", „The Passion of Abo", „The Life of Grigol Khandzteli", „The Love of the Martyr", „The Martyrdom and Struggle of Abo and Ioane", „The Love of the Martyrs".*

მადლობა

მადლობას ვუხდი ჩემი სამაგისტრო ნაშრომის სამეცნიერო ხელმძღვანელს, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორს, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასისტენტ-პროფესორს, ქალბატონ ცირა კილანავას, გაწეული შრომისათვის.

მადლობა ოჯახის წევრებს და ჩემს ჯერ დაუბადებელ შვილს, რომელიც მუცლიდან მამხნევებს.